

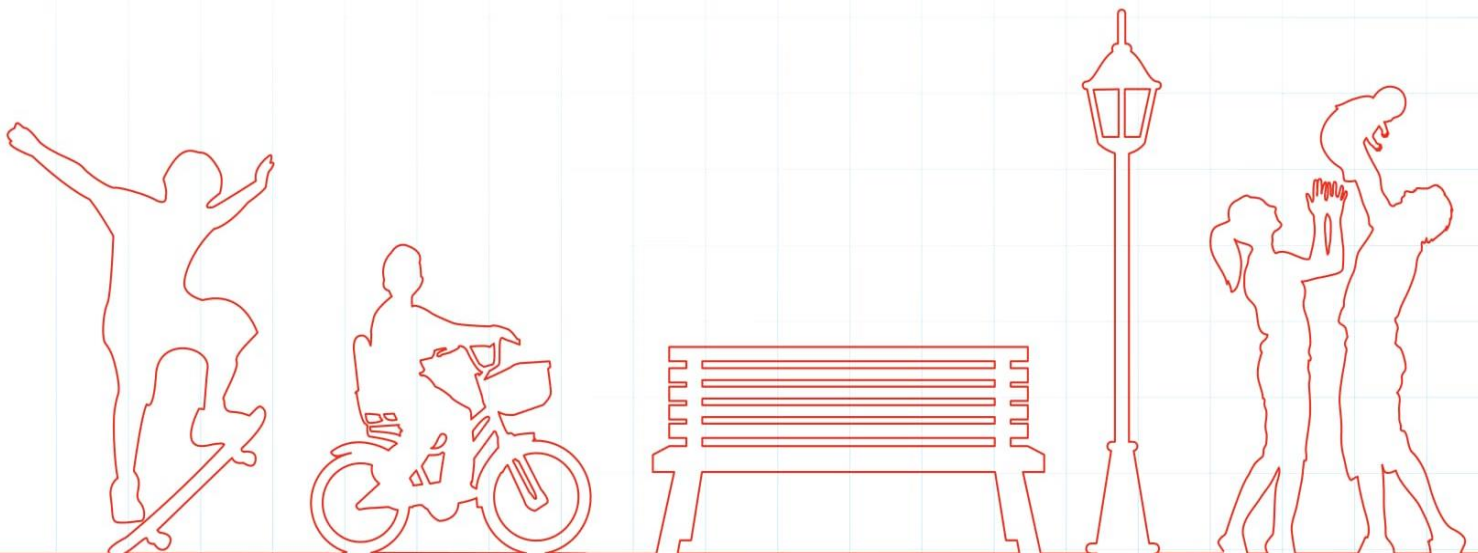
de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Het beste besluit voor een kind na een klacht

Nummer: KOM001/2020

Datum: 9 maart 2020

Onderzoek naar de klacht over Jeugdbescherming Noord-Brabant dat die niet op een juiste manier gereageerd heeft op een oordeel van de klachtencommissie.

Kinderen hebben rechten. Deze zijn onder meer vastgelegd in het Verdrag inzake de Rechten van het Kind. De rechten gelden voor iedereen onder de 18 jaar. De Kinderombudsman controleert of de overheid de kinderrechten in Nederland naleeft. Hij doet dit ook bij organisaties in het onderwijs, de kinderopvang, de jeugdzorg en de gezondheidszorg. De Kinderombudsman heeft verschillende taken.

Onderzoek

De Kinderombudsman doet onderzoek naar onderwerpen die te maken hebben met schending van de kinderrechten. Hij kan ook een onderzoek beginnen naar aanleiding van klachten die binnenkomen over individuele gevallen.

Advies

Op basis van signalen en onderzoeken adviseert hij – gevraagd en ongevraagd – het parlement en verschillende instanties. Hij probeert structurele oplossingen te vinden voor problemen die met de rechten van kinderen te maken hebben.

Bewustwording kinderrechten

Het is belangrijk dat iedereen weet dat er kinderrechten zijn en wat deze inhouden. Dus zowel de kinderen en jongeren zelf, als hun ouders, scholen, de overheid en instanties. Daarom maakt de Kinderombudsman volwassenen, kinderen en jongeren bewust van de kinderrechten.

Meer informatie, rapporten en adviezen zijn te vinden op www.dekinderombudsman.nl

de Kinderombudsman

Postbus 93122

2500 AC DEN HAAG

T 0800-8765432

info@dekinderombudsman.nl

www.dekinderombudsman.nl

Inhoudsopgave

1	AANLEIDING, KLACHT EN HET KLACHTVERLOOP	5
1.1	AANLEIDING EN KLACHT.....	5
1.2	KLACHTVERLOOP.....	5
2	BEVINDINGEN: FEITEN EN VISIES.....	6
2.1	FEITEN.....	6
2.2	VISIES.....	9
	VISIE SENNA.....	9
	VISIE MOEDER	9
	VISIE JBB.....	10
3	HET KINDERRECHTELIJK KADER.....	12
3.1	VERDRAG INZAKE DE RECHTEN VAN HET KIND	12
3.2	NEDERLANDSE WET- EN REGELGEVING	12
4	BEOORDELING.....	14
5	CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN.....	18
	BIJLAGE 1: KINDERRECHTELIJK KADER.....	19

Samenvatting

De situatie van Senna

De ouders van Senna¹ zijn gescheiden. Senna woont vooral bij moeder en af en toe bij vader. Senna heeft een paar jaar onder toezicht gestaan (hierna: OTS). Senna stond onder toezicht van Jeugdbescherming Noord-Brabant (hierna: JBB) en kreeg een jeugdzorgwerker.

De klachten van de moeder van Senna

De moeder van Senna heeft klachten over JBB over de periode dat Senna onder toezicht stond van JBB. Senna was toen ongeveer 5 tot 8 jaar. Ze heeft deze klachten ingediend bij de klachtencommissie van JBB. Die vond dat een deel van de klachten terecht was: de besluiten van JBB waren niet zorgvuldig omdat niet duidelijk was of JBB alle informatie die belangrijk was, had meegenomen in het besluit. Ook had JBB ten onrechte niets gedaan met problemen omdat ze zaten te wachten op onderzoeken van anderen.

De moeder van Senna dacht dat JBB nu wel iets ging doen met haar klachten, maar dat gebeurde volgens moeder niet. Daarom kwam ze naar de Kinderombudsman. Die deed onderzoek. De klachtomschrijving is:

¹ Dit is een gefingeerde naam.

JBB heeft niet op juiste wijze gereageerd en gehandeld na de uitspraak van de klachtencommissie: ten onrechte heeft JBB ook toen niets gedaan met de signalen en de onbeantwoord gebleven vraag of het kind veilig was bij vader.

Wat de Kinderombudsman van de klacht vond

De Kinderombudsman vindt de klacht gegrond.

De Kinderombudsman ziet dat JBB hulpvaardig was door ouders uit te nodigen voor een gesprek en aan te bieden om hulp voor ouders en Senna te betalen. Toch vindt de Kinderombudsman dat JBB niet genoeg heeft gedaan wat moet gebeuren volgens het Kinderrechtenverdrag.

De Kinderombudsman vindt dat JBB zich te veel heeft gericht op de ouders van Senna en niet op Senna zelf en de vraag of zij nu veilig was. JBB had na de kritische uitspraak van de klachtencommissie moeten bekijken of ze wel de juiste beslissingen hadden genomen over Senna. Als was gebleken dat de beslissing toch niet goed was, had JBB dat opnieuw kunnen doen. Ook had JBB moeten onderzoeken of er nog zorgen waren over Senna en of de uitspraak van de klachtencommissie op dat moment nog had moeten leiden tot andere besluiten. Waar het om gaat, is dat altijd het beste besluit voor een kind wordt genomen met de kennis die je dan hebt, ook na het oordeel van een klachtencommissie. De Kinderombudsman geeft het advies dat JBB altijd benoemt wat het gevolg is van een oordeel. Zowel voor beslissingen uit het verleden als voor het nu en de toekomst.

De Kinderombudsman ziet ook dat er dingen verbeterd zijn

De Kinderombudsman ziet wel dat er veel is veranderd sinds de tijd dat Senna een OTS had. Er zijn bijvoorbeeld nieuwe afspraken gekomen over hoe de veiligheid van een kind wordt gemeten en over hoe je omgaat met hulpverlening als ouders gescheiden zijn. Hierdoor is de hulp aan kinderen zoals Senna hopelijk ook beter.

De Kinderombudsman adviseert altijd een brief te sturen

Tot slot vindt de Kinderombudsman het belangrijk dat JBB altijd een brief schrijft met daarin hun reactie op het oordeel van de klachtencommissie. Het kan soms ook goed zijn om ouders uit te nodigen voor een gesprek, zoals in deze zaak gebeurde. Maar dan bestaat de kans dat onduidelijk blijft wat JBB nu precies heeft gedaan met de uitspraak van de klachtencommissie en of gekeken is welke gevolgen het oordeel heeft. Beter is het om in ieder geval (ook) een brief te sturen. Daarin kan JBB dan schrijven welk gevolg het oordeel van de klachtencommissie heeft voor beslissingen uit het verleden, wat zij misschien nog aan de huidige situatie gaan doen voor het kind en aangeven wat zij geleerd hebben van de klachten, zodat het voor een volgend kind beter gaat. Dat is ook goed voor JBB, omdat zij de brief later kunnen gebruiken om uit te leggen wat ze hebben gedaan en waarom.

De Kinderombudsman adviseert daarom om altijd een brief te sturen met uitleg. JBB zou de brief in duidelijke taal moeten schrijven. Dan kunnen ook kinderen en jongeren zelf die reactie begrijpen.

1 AANLEIDING, KLACHT EN HET KLACHTVERLOOP

1.1 Aanleiding en klacht

Senna² stond onder toezicht van Jeugdbescherming Noord-Brabant. De moeder van Senna heeft klachten ingediend bij de klachtencommissie over hoe JBB de OTS uitvoerde. Moeder is vervolgens niet tevreden met wat JBB heeft gedaan met het oordeel van de klachtencommissie. De Kinderombudsman heeft onderzoek gedaan op basis van de volgende klachtformulering:

JBB heeft niet op juiste wijze gereageerd en gehandeld na de uitspraak van de klachtencommissie; ten onrechte heeft JBB ook toen niets gedaan met de signalen en de onbeantwoord gebleven vraag of het kind veilig was bij vader.

1.2 Klachtverloop

In juni 2016 heeft moeder de klachtencommissie benaderd en officieel haar klachten voorgelegd aan de klachtencommissie bureau jeugdzorg Noord-Brabant. Deze heeft op 14 november 2016 uitspraak gedaan. De klachtencommissie oordeelde de klachten deels gegrond, deels ongegrond.

Moeder heeft in oktober 2017 de klachten over JBB voorgelegd aan de Kinderombudsman. In eerste instantie is contact gezocht met de toenmalige Inspectie Jeugdzorg³ vanwege klachten die ook daar voorgelegd waren. Toen bleek dat de klachten elkaar niet overlaptten, is moeder daarna in mei 2018 uitgenodigd voor een gesprek met een medewerkster van de Kinderombudsman. Uit het gesprek bleek dat moeder, naast de klachten die zij eerder had voorgelegd aan de klachtencommissie, ook vond dat JBB onvoldoende had gedaan met het oordeel van de klachtencommissie. Het deel van haar klachten dat betrekking had op kinderrechten, was door de klachtencommissie al gegrond verklaard. Voor de Kinderombudsman was er geen aanleiding om hiernaar opnieuw onderzoek te doen. Wel was de manier waarop door JBB is gehandeld ná de uitspraak van de klachtencommissie aanleiding om 7 augustus 2018 een brief te schrijven naar JBB. In deze brief is JBB gevraagd wat zij na de uitspraak van de klachtencommissie heeft gedaan met de zorgen rondom Senna die er kennelijk nog steeds waren. Ook is in deze brief gevraagd waarom JBB na afloop van de OTS en de uitspraak van de klachtencommissie betrokken is gebleven bij de casus en op welke manier. De reactie van JBB volgde per brief van 20 september 2018. De antwoorden gaven de Kinderombudsman onvoldoende duidelijkheid over wat JBB had gedaan na de uitspraak en waarom. Uiteindelijk is besloten alsnog over te gaan tot het openen van een onderzoek. Voordat dit besluit duidelijk was, is de nodige tijd verstreken. Hierdoor is veel tijd verstreken tussen het indienen van de klacht en het rapport.

² Dit is een gefingeerde naam.

³ Sinds 2018 is dit de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

2 BEVINDINGEN: FEITEN EN VISIES

Tijdens het onderzoek heeft de Kinderombudsman gesproken met moeder, schriftelijke vragen gesteld aan JBB en de beschikking gehad over diverse stukken van moeder en JBB. Op basis van deze informatie kunnen de volgende feiten en visies worden vastgesteld.

2.1 Feiten

De ouders van Senna zijn gescheiden. Senna woont bij moeder en er zijn afspraken over wanneer zij naar haar vader gaat. Er is een OTS uitgesproken over Senna. JBB voerde die uit van 6 december 2012 tot 6 juni 2016.

Bij moeder ontstond het vermoeden dat Senna seksueel misbruikt was door vader. Zij heeft daar in 2013 aangifte van gedaan. Ook had moeder zorgen over de opvoedstijl van vader. In 2014 heeft de jeugdzorgwerker die toen vanuit JBB betrokken was bij Senna, onderzoek gedaan naar de signalen die zouden kunnen duiden op seksueel misbruik. Senna was toen ongeveer zes jaar oud. Op grond van een risicotaxatielijst concludeerde de jeugdzorgwerker in september van dat jaar op de schaal van rood-oranje-groen tot code oranje, op de gronden dat ouders een strijd voerden waar Senna in klem dreigde te raken, moeder vader beschuldigde van seksueel misbruik, Senna zorgelijke uitspraken deed over het contact met vader en vader niet open stond voor hulpverlening. Terwijl het onderzoek nog liep, vertrok de jeugdzorgwerker bij de GI. Vanaf februari 2015 was er voor Senna een andere jeugdzorgwerker. Deze jeugdzorgwerker zette het onderzoek naar de signalen van seksueel misbruik voort en rondde het onderzoek af in maart 2015. Waar de eerste jeugdzorgwerker zorgen had over de situatie, had de tweede jeugdzorgwerker die niet.

Uit de stukken in het dossier, in het bijzonder de procedure bij de klachtencommissie, blijkt dat JBB constateerde dat een aantal zaken mogelijk niet zorgvuldig was verlopen in hun werkwijze rond Senna. Overwogen werd om de zaak voor te leggen aan de toenmalige Inspectie Jeugdzorg. Uiteindelijk besloot een interim-directeur van JBB om niet de Inspectie maar een centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie in te schakelen.

Vervolgens is nader onderzoek aangevraagd bij dit centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie naar wat er nodig was voor Senna. In september 2015 kwam het centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie met conclusies, die de onderzoeker in november 2015 besprak met ouders en JBB. De conclusies kwamen er kort gezegd op neer dat het op dat moment niet mogelijk was om antwoord te krijgen op de vraag of het vermeende misbruik gebeurd was, daarvoor was het te lang geleden. Ook zou Senna er niet over praten, maar dat pas kunnen gaan doen als ze in een stabiele situatie zou zitten. Het centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie concludeerde dat ouders systeemtherapie of signs of safety zouden moeten volgen. Voor Senna zou een vertrouwenspersoon gezocht moeten worden.

De jeugdzorgwerker meldde ouders begin 2016 aan voor systeemtherapie bij het centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie. De systeemtherapie moest de communicatie tussen ouders verbeteren en zorgen voor comfortabel ouderschap. In afwachting van de therapie, besloot JBB de OTS te willen gaan beëindigen en de zaak over te dragen aan het vrijwillige kader via het traject bij het centrum. De beëindiging van de OTS is ter toetsing voorgelegd aan de Raad voor de Kinderbescherming (Raad). Die stemde daar in april 2016 mee in. Begin juni 2016 vroeg de jeugdzorgwerker bij het centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie na wanneer ouders konden beginnen met de therapie. Er bleek een wachtlijst te zijn van enkele maanden. Op 6 juni 2016 eindigde de OTS van Senna.

In september 2016 is de therapie bij het centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie gestart. Deze is afgerond in januari 2017. Een eindverslag van de therapie dateert uit begin 2017. De conclusie is dat er kleine verbeteringen te zien zijn, maar dat ouders sterk de neiging hebben om de oplossing te blijven zoeken in een verandering bij de andere ouder, waardoor het traject op dat moment stagneert. Als er in de toekomst bij ouders ruimte ontstaat om opnieuw te werken aan een volgende positieve stap, dan kunnen zij zich via de huisarts aanmelden.

Moeder was het niet eens met de manier waarop JBB invulling heeft gegeven aan de OTS. Zij heeft klachten voorgelegd bij de klachtencommissie van JBB. Voor dit onderzoek zijn relevant klacht 1 en 6. In klacht 1 klaagde moeder over de inconsistente werkwijze van JBB: de eerste jeugdzorgwerker concludeerde dat ingrijpen noodzakelijk was op basis van de signalen en de tweede jeugdzorgwerker concludeerde dat ingrijpen niet noodzakelijk was. Deze tweede jeugdzorgwerker baseerde zich volgens moeder ten onrechte op de visie van de vertrouwensarts na één gesprek met Senna en negeerde volgens moeder eerdere gespreksverslagen, tekeningen en de uitkomst van diens eigen risicotaxatie die 'rood' aanduidde. In klacht 6 klaagde moeder er over dat JBB ten onrechte nog steeds niet de vragen heeft kunnen beantwoorden waar de uitlatingen en gedragingen van Senna vandaan kwamen en of ze veilig zou zijn bij haar vader.

Op 14 november 2016 heeft de klachtencommissie uitspraak gedaan. De klachtencommissie heeft een deel van de klachten ongegrond en een deel gegrond verklaard.

De klachtencommissie heeft daarnaast ten aanzien van klacht 1 overwogen:

Er is sprake van inconsistent handelen indien op basis van dezelfde uitgangspunten ineens en zonder motivering anders wordt gehandeld. Vaststaat dat het BJZ (JBB) is toegestaan om het gevoerde beleid bij te stellen indien zich nieuwe feiten en omstandigheden voordoen. De constatering door BJZ (JBB) dat er gebreken waren in de vergaring van informatie door [de eerste gezinsvoogd] is zo'n omstandigheid, die in ieder geval noodzaakt tot een herbezinning. De commissie stelt echter vast dat er niet slechts sprake was van een koerswijziging maar van een diametraal andere conclusie en aanpak. (...) De commissie constateert dat BJZ (JBB) niet inzichtelijk heeft gemaakt of en zo ja welke betekenis nog gehecht kan worden aan de verkregen informatie en tot welke

stappen dat zou kunnen leiden om de veiligheid van Senna te waarborgen. (...) Door enkel te kiezen voor een nieuw gesprek met Senna en vervolgens na een gesprek met school de conclusie te trekken dat er geen zorgen over de ontwikkeling zijn, acht de commissie niet voldoende zorgvuldig. Indien BJZ (JBB) had besloten dat er geen enkele betekenis kan worden gegeven aan de gebrekkig verkregen informatie, omdat zonder enige twijfel is vastgesteld dat het de persoon van de jeugdzorgwerker (de eerste gezinsvoogd) is geweest die dit meisje tot haar uitspraken en tekeningen bracht, had dit klip en klaar vastgelegd moeten worden. De commissie constateert dat bovengenoemde afwegingen in het besluit niet zichtbaar zijn gemaakt waardoor niet vast te stellen is dat zij onderdeel hebben uitgemaakt van het besluitvormingsproces. De commissie is van oordeel dat de klacht ongegegrond is voor zover deze ziet op het verwijt dat BJZ (JBB) door een andere lijn te kiezen inconsistent zou hebben gewerkt en gegrond voor het deel dat het besluit onvoldoende zorgvuldig tot stand gekomen is.

De klachtencommissie heeft verder ten aanzien van klacht 6 overwogen:

De commissie heeft BJZ (JBB) horen verklaren dat code oranje vraagt om onderzoek en code rood om stopzetten. Naar aanleiding van code oranje heeft BJZ (JBB) in februari-maart 2015 een actie uitgezet. Toen vader zich daar niet aan hield, heeft BJZ (JBB) echter niet meer gereageerd. BJZ (JBB) geeft toe dat de zaak in de wachtstand kwam in verband met de vertraging rond het onderzoek dat eerst door de Inspectie en naderhand door [het centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie] zou worden uitgevoerd. De commissie acht dat geen goede rechtvaardiging. (...) Het kind moest naar haar vader terwijl die zich niet hield aan afspraken met JBZ (JBB). Volgens [de jeugdzorgwerker] zou het code rood gaan worden en is dat uiteindelijk niet gebeurd op grond van een gesprek op school. De commissie is van mening dat BJZ (JBB) had kunnen verwachten dat het kind daar niet zou gaan praten. Dat het kind niet praatte, wil niet zeggen dat er niets aan de hand is. Deze afweging is onvoldoende door BJZ (JBB) benoemd. De commissie oordeelt de klacht in zoverre gegrond dat het niet verantwoord is geweest om in afwachting van de uitkomst van een onderzoek bij derden, de problemen die op dat moment zich voordeden, in het geheel niet aan te pakken.

Na de uitspraak van de klachtencommissie is JBB aan de slag gegaan met een schriftelijke reactie op de uitspraak, zoals JBB dat normaal gesproken doet. Voordat deze reactie klaar was, kwam er contact op gang tussen JBB en de ouders. Op 4 mei 2017 stuurde een bestuurder van JBB een brief naar moeder. Hierin benoemde JBB dat zij een gesprek hadden gehad met vader en dat zij er kennis van hadden genomen dat de therapie bij het centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie niet het gewenste resultaat had opgeleverd. JBB bood ouders omwille van Senna een mediationtraject aan. De reden die hiervoor werd gegeven is dat een complexe scheiding niet in het belang van een gezonde ontwikkeling van het kind is. Dit heeft er uiteindelijk in geresulteerd dat ouders uitgenodigd werden voor een gesprek op 19 september 2017 tussen de bestuurder van JBB en ouders om te komen tot goede afspraken over het ouderschap. In

de uitnodiging geeft JBB aan "nog een uiterste poging te [willen] doen om in het belang van Senna tot een stelsel van goede afspraken te komen. Uit ervaring en literatuur weten we maar al te goed dat complexe scheidingen niet in het belang zijn van een gezonde ontwikkeling van kinderen."

Op 19 september 2017 vond dit gesprek plaats. JBB was bereid mee te denken in oplossingen voor de huidige situatie van Senna als beide ouders hiervoor toestemming gaven. JBB bood mediation aan. Ouders stemden daar uiteindelijk mee in. Het mediationstraject werd opgestart, maar werd begin november door vader beëindigd na twee gesprekken.

Uit een e-mail van 27 november 2017 blijkt dat JBB ervan op de hoogte was gebracht dat de mediaton voortijdig was beëindigd tussen beide ouders. Ook blijkt uit dit contact dat JBB op verzoek van moeder heeft bekeken of Senna individueel door een vertrouwenspersoon ondersteund kon worden. Hiervoor was de toestemming van vader nodig. Vader verleende die toestemming niet. Bij e-mail van 27 november 2017 schreef de bestuurder van JBB aan ouders onder meer dat hij heeft vernomen dat vader geen toestemming geeft en: "Zoals ik al eerder heb aangegeven, beëindig ik hiermee mijn bemoeienis. Ik kan en wil niet verder in een strijd tussen u beiden belanden."

2.2 Visies

Visie Senna

De Kinderombudsman hecht er belang aan om kinderen waar mogelijk zelf om hun mening te vragen. In deze zaak is echter besloten om niet met Senna zelf te spreken. Dit met name gezien de verhouding tussen haar ouders en omdat de Kinderombudsman Senna niet in een ingewikkelde positie wilde brengen. Een gesprek met de Kinderombudsman over klachten die ingediend zijn door de moeder, werd in dit stadium als te belastend voor Senna beschouwd.

Visie moeder

Moeder heeft bij het indienen van de klachten laten weten dat zij zich grote zorgen maakt om de veiligheid van haar dochter in brede zin van het woord. Het gaat daarbij voor moeder zowel om psychische als lichamelijke veiligheid. Ze vindt dat met haar zorgen en signalen over mogelijk seksueel misbruik bij Senna niet goed is omgegaan door JBB, terwijl uit de risicotaxaties van JBB de codes oranje en rood naar voren kwamen en vader geen toestemming gaf voor hulpverlening. Op het moment dat de OTS werd beëindigd, was er geen enkel zicht op de veiligheid van Senna bij vader en moeder vraagt zich af of het dan verantwoord is om een zaak terug te zetten naar het vrijwillige kader. Zeker gezien de eerdere ervaringen van JBB zelf met vader en het meewerken aan hulpverlening, had dit tot voorzichtigheid moeten leiden.

Moeder geeft aan dat JBB er niet zomaar op had mogen vertrouwen dat vader zich nu wel zou committeren aan hulpverlening en dat de zaak dus niet zomaar naar het

vrijwillig kader had mogen worden overgedragen. Moeder vindt het bedenkelijk dat JBB de verantwoordelijkheid voor het zicht op Senna bij het centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie neerlegt. Dat hadden ze zelf moeten doen. Ook in het licht van het oordeel van de klachtencommissie.

Volgens moeder heeft JBB niets met de signalen gedaan nadat de klachtencommissie kritisch was over hoe JBB onderzoek had gedaan naar die signalen tijdens de OTS. Dat oordeel kwam pas toen de OTS al was afgelopen, maar toen was er voor moeder nog altijd geen duidelijkheid over die signalen en heeft JBB in de ogen van moeder ten onrechte niets gedaan om eventuele tekortkomingen te herstellen. JBB had alsnog aan de slag moeten gaan met de signalen en de onbeantwoord gebleven vraag of het wel veilig is bij vader. Dan had er alsnog zicht kunnen komen op de vraag of Senna veilig was bij haar vader. Alleen al het niet meewerken aan hulpverlening door vader, zou genoeg moeten zijn om conclusies te kunnen trekken over de veiligheid van Senna bij vader.

Voor zover JBB stelt dat moeder zelf een (nieuwe) hulpvraag had kunnen voorleggen in het vrijwillige kader, geeft moeder aan dat zij geen hulp kón vragen. Daarvoor zou immer toestemming van vader nodig zijn. En die gaf geen toestemming voor welke vorm van hulp dan ook. Moeder is het er dan ook niet mee eens dat JBB als kernproblematiek noemt de verstoorde verstandhouding tussen ouders en het loyaliteitsconflict van Senna. Volgens moeder was het gedrag van vader ten aanzien van hulpverlening en Senna tijdens de OTS de rode draad en daar bestond ten tijde van het beëindigen van de OTS geen duidelijkheid over.

Visie JBB

JBB heeft laten weten dat normaliter klagers een brief krijgen van JBB als reactie op het oordeel van de klachtencommissie, maar dat er in deze situatie voor gekozen is om in een gesprek met beide ouders hun reactie terug te koppelen. Als reden voor hun bemoeienis geeft JBB aan dat zij vonden dat er inderdaad iets niet goed was gegaan in de casus. Het gesprek vond plaats in september 2017 en toen is mediation aangeboden. Dit is gestart maar voortijdig geëindigd. Vervolgens heeft JBB nog aangeboden om Senna individueel te laten ondersteunen, maar daar stemde vader niet mee in. Toen is besloten de bemoeienis vanuit JBB te stoppen.

Ten aanzien van het beëindigen van de OTS heeft JBB laten weten dat er geen zicht was op de thuissituatie van vader en die gaf daar ook geen medewerking aan, maar ouders committeerden zich aan hulpverlening waardoor de zorgen die er waren ook in het vrijwillig kader afgewend konden worden. De Raad voor de Kinderbescherming stemde ook met beëindiging in. Na het einde van de OTS had JBB geen legitimatie meer om zicht te krijgen op de signalen van onveiligheid bij vader. Tijdens het hulpverleningsaanbod bij het centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie zou hier aandacht voor moeten zijn. Achteraf gezien, geeft JBB aan, had JBB de vraag/zorg mogelijk explicieter aan het centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie moeten stellen.

Er is na het oordeel van de klachtencommissie niet opnieuw onderzoek gedaan, omdat er geen OTS meer was waar binnen dat kon. Daarnaast had JBB de signalen van Senna onvoldoende kunnen duiden omdat er sprake was van een complexe scheiding, die de loyaliteit van Senna erg onder druk zette. JBB baseert zich daarvoor op het advies van het centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie uit 2015 waaruit volgt dat het toen niet mogelijk was om antwoord te krijgen op de vraag of het vermeende seksueel misbruik was gebeurd of niet. Therapie zou niet helpen.

JBB geeft aan dat de vraag of Senna veilig was bij vader, onbeantwoord is gebleven. JBB laat ook weten dat JBB in de tijdgeest van nu – drie jaar later en gezien de herziene meldcode, de methode Complexe Scheidingen, de veranderende veiligheidslijst et cetera – mogelijk de keuze had gemaakt om een verlenging van de OTS aan te vragen. JBB vraagt zich af of de vraag rondom de veiligheid van Senna bij vader dan beantwoord had kunnen worden. JBB erkent dat het standpunt dat deze vraag niet beantwoord kon worden nog explicieter benoemd had moeten worden richting ouders, ook ná het oordeel van de klachtencommissie. Daarnaast had JBB na het oordeel van de klachtencommissie contact kunnen leggen met Veilig Thuis om de zaak anoniem voor te leggen, met de vraag of deze uitspraak van de klachtencommissie aanleiding zou moeten/kunnen zijn voor een melding bij Veilig Thuis. In het licht van de herziene meldcode was dit in de huidige tijdgeest waarschijnlijk gebeurd.

JBB benoemt dat de afgelopen jaren is ingezet op verbetering van zorgvuldige besluitvorming en ontwikkeling van methodieken. JBB heeft een opsomming gegeven hiervan. Onder andere voor deze zaak relevant zijn het vervangen van de risicotaxatie zoals die bij Senna werd gebruikt voor de veiligheidslijst. De risicotaxatie gaf te weinig een beeld van de huidige veiligheid van een kind. De Veiligheidslijst die nu gebruikt wordt, staat stil bij risico's in toekomst en nu, en werkt met een cijfer in plaats van het stoplichtmodel, waardoor meer nuancering mogelijk is. Een andere verbetering is het Vlaggensysteem dat bedoeld is om seksueel (grensoverschrijdend) gedrag te duiden en seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen/terugdringen en waarmee gezond seksueel gedrag wordt gestimuleerd. Ook wordt er actief geleerd van klachten. JBB benoemt dat het de vraag is of met al deze verbetermaatregelen situaties zoals die van Senna voorkomen kunnen worden. Ouders zijn primair verantwoordelijk en als zij trajecten voortijdig afbreken is hulpverlening lastig. Op een gegeven moment zijn de mogelijkheden vanuit de hulpverlening uitgeput en is alleen een machtiging uithuisplaatsing nog een optie, maar dat was niet in het belang van Senna en zou de kernproblematiek (de verstoorde verhouding tussen ouders en het loyaliteitsconflict van Senna) ook niet wegnemen. JBB heeft met het oog daarop in deze zaak in maart 2016 dan ook overwogen: "Mochten ouders opnieuw onverhoopt in hun onderlinge strijd verwickeld raken, dan ziet BJZ geen meerwaarde in een verlenging van de OTS".

JBB vindt het tot slot heel vervelend dat er nog altijd sprake is van onvrede en/of onduidelijkheid bij de moeder. Zij zijn zeker bereid om hierover, eventueel in bijzijn van de Kinderombudsman, in gesprek te gaan met moeder.

3 HET KINDERRECHTELIJK KADER

De klacht wordt beoordeeld naar destijds geldende (internationale) wet- en regelgeving, richtlijnen en protocollen. Het gaat in deze zaak om wet- en regelgeving zoals die van toepassing was in 2016 en 2017, de jaren waarin de OTS eindigde, de klachtencommissie tot een oordeel kwam over de klachten en JBB daarop reageerde.

3.1 Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Ouders zijn primair verantwoordelijk voor het welzijn van hun kind (art. 18 IVRK). Als ouders hierbij ondersteuning nodig hebben, dan ligt er een rol voor de overheid. Op grond van het IVRK dienen daarbij alle wettelijke en bestuurlijke maatregelen genomen te worden om een kind te verzekeren van passende bescherming (art. 19 IVRK) en zorg die nodig zijn voor het welzijn van het kind, zodat het kind zich zo goed mogelijk kan ontwikkelen (art. 6 IVRK). Hieronder vallen ook preventie, opsporing, melding, verwijzing, onderzoek, behandeling en follow-up.

Bij besluiten die vervolgens over kinderen genomen moeten worden, horen de belangen van het kind een eerste overweging te zijn, zo volgt uit artikel 3 van het IVRK. Er moet een belangenafweging gemaakt te worden. Dit gebeurt door eerst het belang van het kind vast te stellen, daarna de belangen van andere betrokkenen zoals die van de moeder, de vader en JBB en vervolgens dient het belang van het kind te worden afgewogen tegen deze andere belangen. Het belang van het kind weegt hierin zwaar. In 2013 heeft het Kinderrechtencomité hier een General Comment aan gewijd: een richtlijn over hoe een belangenafweging moet worden gemaakt en hoe tot het beste besluit van het kind gekomen moet worden. Het Kinderrechtencomité noemt in de General Comment een aantal elementen dat relevant is om te bepalen wat in het belang van het kind is. Daarnaast kunnen er naast deze zeven elementen andere kinderrechten belangrijk zijn voor de belangenafweging en moet altijd gekeken worden naar de feiten en omstandigheden van de specifieke casus.

Voor deze zaak zijn van belang:

- De mening van het kind over de situatie en te nemen beslissing;
- Behoud van de gezinsomgeving en onderhouden van betrekkingen;
- Zorg, bescherming en veiligheid van het kind;
- Kwetsbare situatie waarin het kind zich bevindt.

Om een goed beeld te krijgen van deze aspecten en vervolgens een goed besluit te kunnen nemen, moet zoveel mogelijk informatie worden ingewonnen als redelijkerwijs kan worden verwacht van een instantie.

3.2 Nederlandse wet- en regelgeving

Ondertoezichtstelling

Een ondertoezichtstelling ontstaat doordat de rechter deze uitspreekt. Vervolgens heeft een GI de opdracht om deze OTS uit te voeren.

De OTS eindigt omdat de rechter deze niet wil verlengen of omdat de GI van mening is dat de OTS niet langer nodig is. In dat laatste geval legt de GI zijn voornemen voor aan

de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad toetst het voornemen. Is de Raad het eens met de GI, dan eindigt daarmee de OTS. Is de Raad het niet eens met de GI, dan kan de GI zelf alsnog besluiten om de OTS te laten voortduren of te laten verlengen door de rechter of de Raad kan om verlenging vragen bij de rechter. Eén en ander volgt uit het Burgerlijk wetboek en de Jeugdwet. De integrale tekst van de relevante artikelen is opgenomen in de bijlage.

Meldcode kindermishandeling

Op grond van het besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling moeten instanties een meldcode hebben die voldoet aan de eisen die het besluit noemt. Het besluit is de afgelopen jaren iets veranderd ten opzichte van hoe het besluit luidde in 2016 en 2017. Van die tekst wordt uitgegaan. De code komt er in de kern op neer dat gekeken wordt wat er aan de hand is, welke signalen er zijn en of dit leidt tot melden bij Veilig Thuis of dat eerst zelf nog hulp kan worden geboden. De relevante artikelen zijn opgenomen in de bijlage.

Algemene wet bestuursrecht

In hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) staan de bepalingen van het klachtrecht. Het klachtrecht heeft twee doelen: genoegdoening voor de burger en het creëren van een leereffect.⁴ Voor zover relevant voor dit onderzoek, volgt uit artikel 9:12 dat na de behandeling van een klacht, het bestuursorgaan de klager schriftelijk en gemotiveerd in kennis stelt van de bevindingen van het onderzoek naar de klacht, zijn oordeel daarover alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt. De Nationale ombudsman heeft voorts in zijn *Ombudsvisie op professionele klachtbehandeling* opgenomen dat de organisatie kan laten weten wat het van de klacht geleerd heeft op individueel niveau dan wel structureel niveau en of de klacht aanleiding is geweest tot het wijzigen van beleid.⁵

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 837, nr. 3, p. 1-2.

⁵ *Ombudsvisie op professionele klachtbehandeling*, werken aan oplossingen en leren van klachten, 2018/005, 19 maart 2018, hoofdstuk 3 en 4, p. 41 en 43.

4 BEOORDELING

In dit hoofdstuk wordt de volgende klacht beoordeeld:

JBB heeft niet op juiste wijze gereageerd en gehandeld na de uitspraak van de klachtencommissie; ten onrechte heeft JBB ook toen niets gedaan met de signalen en de onbeantwoord gebleven vraag of het kind veilig was bij vader.

Eerst wordt in kaart gebracht wat de belangen van Senna waren in deze situatie. Daarna volgt het oordeel en een toelichting.

Belangen van Senna

Voor de ontwikkeling van Senna is het belangrijk dat zij contact heeft met haar beide ouders, tenzij dat niet in haar belang is, bijvoorbeeld omdat ze bij één van hen niet veilig was. Het was in Senna's belang dat zo goed mogelijk onderzoek werd gedaan naar haar veiligheid en wat met het oog daarop het beste besluit zou zijn.

Oordeel

Op basis van het onderzoek komt de Kinderombudsman tot het oordeel dat de klacht gegrond is. Hoewel er geen ondertoezichtstelling meer was, had van JBB na de kritische uitspraak van de klachtencommissie, een heroverweging verwacht mogen worden ten aanzien van de signalen over mogelijk seksueel misbruik en het onbeantwoord blijven van de vraag of Senna veilig was bij haar vader. De Kinderombudsman ziet dat JBB zeker inspanningen heeft gedaan na de uitspraak, maar er had expliciet bekeken moeten worden wat de gevolgen van de uitspraak waren voor eerder genomen beslissingen over Senna. Ook had afgewogen moeten worden wat op dat moment, met de kennis van de uitspraak van de klachtencommissie, het beste voor Senna was voor haar veiligheid. Ouders hadden vervolgens geïnformeerd moeten worden over de uitkomst van die heroverweging. Dit is allemaal niet gebeurd.

Toelichting

In deze casus gaat het om de veiligheid van een destijds zesjarig meisje en de vraag wat een instantie moet doen als achteraf blijkt dat bepaalde beslissingen over die veiligheid misschien niet goed genomen zijn.

JBB kwam in beeld door de OTS over Senna. Tijdens de OTS waren er signalen bij Senna over mogelijk seksueel misbruik die door een gezinsvoogd van JBB op basis van door haar verzamelde informatie als zorgelijk werden aangemerkt. Toen deze gezinsvoogd werd opgevolgd door een nieuwe, kwam JBB tot de conclusie dat er geen zorgen meer waren. De klachtencommissie heeft hierover geoordeeld dat de besluitvorming onvoldoende zorgvuldig is geweest en dat niet voldoende is meegenomen welke waarde nog toekwam aan de informatie die door de eerste gezinsvoogd was verzameld. Uit dit oordeel volgt niet dat het besluit van JBB onjuist was, maar dat die wel onjuist zou kunnen zijn. Ook volgt uit het oordeel van de klachtencommissie dat de zaak is blijven

liggen, in afwachting van andere onderzoeken, maar dat daardoor de problemen op dat moment niet verder zijn opgepakt.

Klachten zijn er om de klager genoegdoening te geven maar zeker ook om van te leren door de organisatie. Waar het gaat om zaken rond kinderen, is de Kinderombudsman van oordeel dat, in het licht van het IVRK, de uitkomst van een klachtenprocedure een instantie voor de vraag plaatst: wat is nu, gezien het oordeel op de klacht, in het belang van het kind? Moeten eerdere beslissingen worden gecontroleerd of herzien? Zijn er andere stappen nodig omwille van het belang van het kind? Zo ja, dan kan aan de hand van een nieuwe belangenafweging gekomen worden tot het beste besluit voor het kind op dat moment en voor de toekomst.

Uit het onderzoek is gebleken dat JBB niet *niets* gedaan heeft na de uitspraak van de klachtencommissie. JBB heeft ouders uitgenodigd voor een gesprek, heeft ouders mediation aangeboden en had een vertrouwenspersoon voor Senna willen zoeken als ouders daar allebei mee ingestemd hadden.

Daar staat tegenover dat JBB tijdens het onderzoek heeft aangegeven dat er ná het oordeel van de klachtencommissie geen nader onderzoek is gedaan naar de veiligheid van Senna. Ook is geen contact opgenomen met de vrijwillige hulpverlening waar de zaak aan overgedragen was om eventuele zorgen te bespreken.

De Kinderombudsman is van oordeel dat JBB hierdoor tekort geschoten is. JBB heeft op dat moment de belangen van Senna onvoldoende meegenomen in de besluitvorming. Het lijkt erop alsof de focus vooral op de ouders lag.

JBB geeft weliswaar aan dat er geen mogelijkheden meer voor hen waren aangezien er geen OTS meer was. Daarnaast zag JBB geen toegevoegde waarde meer in een (nieuwe) OTS in deze situatie van een complexe scheiding. Het einde van een OTS ontslaat een instantie echter niet van al zijn verantwoordelijkheden. Al is het alleen al vanwege de meldcode kindermishandeling. En uit de feiten blijkt ook dat JBB zich ergens nog wel verantwoordelijk voelde; zij heeft immers wel degelijk verschillende vormen van hulpverlening aangeboden en zij is zich met deze zaak blijven bemoeien tot een jaar na de uitspraak. In die zin spreekt JBB zichzelf tegen.

JBB erkent dat de vraag over de veiligheid bij Senna onbeantwoord is gebleven. Ook erkent JBB dat ze contact hadden kunnen opnemen met Veilig Thuis om de zaak anoniem voor te leggen met de vraag of de uitspraak van de klachtencommissie aanleiding zou kunnen zijn voor een melding bij Veilig Thuis. Dit was, zo geeft JBB aan, in de huidige tijdsgeest waarschijnlijk gebeurd. De Kinderombudsman kan niet volgen waarom dat destijds niet ook is gebeurd. In deze zaak waren immers nog tijdens de OTS al verschillende keren vragen gerezen over de gang van zaken en is zelfs overwogen de Inspectie te betrekken. Vervolgens kwam er een kritisch oordeel van de klachtencommissie. Dit had voor JBB aanleiding moeten zijn om de zaak nog eens goed tegen het licht te houden. Te meer toen hen bleek dat de hulp in het vrijwillige kader,

waar eventuele zorgen rond Senna alsnog opgepakt hadden moeten worden, was gestagneerd en gestopt zonder dat er zicht was gekomen op de veiligheid van Senna bij vader.

De Kinderombudsman is van oordeel dat van een GI in zo'n situatie een herbezinning verwacht mag worden. Herbezinning op de tijdens de OTS genomen beslissingen en de nog altijd onbeantwoord gebleven vragen rond de veiligheid van Senna. Herbezinning op de vraag: wat vonden we toen het beste besluit voor Senna en wat vinden we nu? Daar had Veilig Thuis bij betrokken kunnen worden. Was uit die herbezinning vervolgens gebleken dat de signalen misschien toch zorgelijk waren en/of dat verkeerde beslissingen waren genomen, dan had JBB op basis daarvan alsnog in gesprek kunnen gaan met ouders of andere maatregelen kunnen treffen om de veiligheid van Senna zoveel mogelijk veilig te stellen. Misschien ook was uit de herbezinning gekomen dat JBB ook met alle informatie die op dat moment beschikbaar was tot hetzelfde besluit voor Senna kwam. Dan zou daarmee voor iedereen duidelijkheid komen. De heroverweging en belangenafweging dragen zo bij aan het beste besluit voor een kind. Hoewel het de vraag is of moeder dan tevreden zou zijn geweest, zal in ieder geval navolgbaar uit te leggen zijn hoe gekomen is tot het beste besluit voor een kind en dat kan wel bijdragen aan de acceptatie daarvan.

Aan het argument van JBB dat ouders zelf hulp hadden kunnen vragen, gaat de Kinderombudsman voorbij. Het gaat hier niet om de vraag of de ouders een hulpvraag hebben, maar om de vraag of de veiligheid van het kind in het geding was en de eigen verantwoordelijkheid van JBB hierin, gezien haar taken en verantwoordelijkheden. JBB was daar direct bij betrokken en had dus een eigen rol kunnen en moeten pakken.

Gelet op het voorgaande is de Kinderombudsman van oordeel dat JBB zich betrokken heeft getoond bij deze zaak maar zich daarbij te veel heeft gericht op de ouders (en hun complexe scheiding) en te weinig op (de signalen rond) Senna. JBB heeft niet voldoende gedaan wat het had moeten doen: kritische reflectie op de eerdere besluitvorming rond de signalen en zorgen rond de veiligheid van Senna en een duidelijke afweging maken van wat na de uitspraak van de klachtencommissie het beste besluit voor (de veiligheid van) Senna zou zijn. Dit is niet in overeenstemming met wat van een GI verwacht mag worden op grond van het Kinderrechtenverdrag, in het bijzonder de artikelen 3 en 19. De klacht is gegrond. De Kinderombudsman ziet hierin aanleiding om bij de conclusie een aanbeveling te doen over de gevolgen van een oordeel voor beslissingen over een kind.

Overweging ten aanzien van verbeteringen in methodes

Met instemming heeft de Kinderombudsman kennis genomen van de verbeteringen en ontwikkeling in nieuwe methodieken van de afgelopen jaren. Dit zal de zorg rond kinderen ten goede komen. De Kinderombudsman staat ook stil bij het feit dat er in deze zaak sprake zou zijn van een complexe scheiding tussen ouders. De Kinderombudsman is zich ervan bewust dat in dergelijke situaties onterechte beschuldigingen kunnen plaatsvinden en dat het gevecht tussen ouders soms het meest schadelijk is voor het

kind. Ook de meerwaarde van een OTS kan in dat soort zaken betwijfeld worden. Dat gezegd hebbende, ontslaat dat JBB niet van de verplichting om zich binnen het redelijke tot het uiterste in te spannen om de *veiligheid* van kinderen te garanderen en zich telkens af te vragen wat op dat moment het beste besluit voor het kind is.

Overweging ten aanzien van schriftelijke reactie op een oordeel

Tot slot overweegt de Kinderombudsman nog dat in deze zaak nooit een schriftelijke reactie is gegeven op het oordeel van de klachtencommissie, zoals dat wel zou moeten volgens de Algemene wet bestuursrecht. Ook in het belang van JBB zelf. Het uitblijven van een schriftelijke reactie op het oordeel van de klachtencommissie hoeft op zich geen probleem te zijn, als de onderliggende kwestie naar ieders tevredenheid wordt opgepakt. Maar dat was in dit geval niet zo en daarover ontstond onduidelijkheid. JBB heeft zeker één en ander gedaan, maar waarom en met welk doel, is niet altijd helder evenmin als waarom ze bepaalde stappen niet heeft ondernomen. Het was in die zin wenselijk geweest als JBB schriftelijk had gereageerd op het oordeel. Daarin had dan, idealiter, gestaan dat JBB de zaak in het licht van de uitspraak opnieuw had bekeken, dat zij vanuit dat nieuwe perspectief had bekeken wat nu en met het oog op de toekomst het beste besluit voor Senna zou zijn en wat JBB daar eventueel mee ging doen. Want het beste besluit voor een kind start met een goede belangenafweging en eindigt met een duidelijke en begrijpelijke uitleg. Voor het kind, voor de ouders en ook voor JBB om op een later moment uit te kunnen leggen wat ze hebben gedaan en waarom. De Kinderombudsman geeft dit ter aanbeveling mee bij de conclusie.

5 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Op basis van het onderzoek komt de Kinderombudsman tot het oordeel dat de klacht van moeder gegrond is.

De Kinderombudsman geeft twee aanbevelingen mee voor hoe instanties horen te handelen nadat een klachtencommissie heeft geoordeeld over klachten:

1. Na het oordeel van een klachtencommissie wordt bekeken welk gevolg het oordeel heeft voor eerder genomen besluiten over een kind en wordt een nieuwe belangenafweging gemaakt: wat is, gegeven het oordeel van de klachtencommissie, het beste besluit voor dit kind nu en voor de toekomst?
2. De nieuwe belangenafweging wordt schriftelijk – in voor het kind begrijpelijke taal – uitgelegd in de brief waarin de instantie ook reageert op het oordeel van de klachtencommissie en vertelt wat het heeft geleerd van het oordeel.

Margrite Kalverboer
de Kinderombudsvrouw

BIJLAGE 1: KINDERRECHTELIJK KADER

Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Artikel 2 – Geen discriminatie

Lid 1. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, eerbiedigen en waarborgen de in het Verdrag beschreven rechten voor ieder kind onder hun rechtsbevoegdheid zonder discriminatie van welke aard ook, ongeacht ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale, etnische of maatschappelijke afkomst, welstand, handicap, geboorte of andere omstandigheid van het kind of van zijn of haar ouder of wettige voogd.

Lid 2. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat het kind wordt beschermd tegen alle vormen van discriminatie of bestraffing op grond van de omstandigheden of de activiteiten van, de meningen geuit door of de overtuigingen van de ouders, wettige voogden of familieleden van het kind.

Artikel 3 – Belang van het Kind

Lid 1. Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.

Lid 2. De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die nodig zijn voor zijn of haar welzijn, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn of haar ouders, wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk voor het kind zijn, en nemen hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen.

Lid 3. De Staten die partij zijn, waarborgen dat de instellingen, diensten en voorzieningen die verantwoordelijk zijn voor de zorg voor of de bescherming van kinderen voldoen aan de door de bevoegde autoriteiten vastgestelde normen, met name ten aanzien van de veiligheid, de gezondheid, het aantal personeelsleden en hun geschiktheid, alsmede bevoegd toezicht.

Artikel 6 – Leven en ontwikkeling

Lid 1 De Staten die partij zijn, erkennen dat ieder kind het inherente recht op leven heeft.

Lid 2 De Staten die partij zijn, waarborgen in de ruimst mogelijke mate de mogelijkheden tot overleven en de ontwikkeling van het kind.

Artikel 12 – Mening van het kind

Lid 1 De Staten die partij zijn, verzekeren het kind dat in staat is zijn of haar eigen mening te vormen, het recht die mening vrijelijk te uiten in alle aangelegenheden die

het kind betreffen, waarbij aan de mening van het kind passend belang wordt gehecht in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en rijpheid.

Lid 2 Hiertoe wordt het kind met name in de gelegenheid gesteld te worden gehoord in iedere gerechtelijke en bestuurlijke procedure die het kind betreft, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van een vertegenwoordiger of een daarvoor geschikte instelling, op een wijze die verenigbaar is met de procedureregels van het nationale recht.

Artikel 18: Verantwoordelijkheden van ouders

Lid 1 De Staten die partij zijn, doen alles wat in hun vermogen ligt om de erkenning te verzekeren van het beginsel dat beide ouders de gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Ouders of, al naar gelang het geval, wettige voogden, hebben de eerste verantwoordelijkheid voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Het belang van het kind is hun allereerste zorg.

Lid 2 Om de toepassing van de in dit Verdrag genoemde rechten te waarborgen en te bevorderen, verlenen de Staten die partij zijn passende bijstand aan ouders en wettige voogden bij de uitoefening van hun verantwoordelijkheden die de opvoeding van het kind betreffen, en waarborgen zij de ontwikkeling van instellingen, voorzieningen en diensten voor kinderopvang.

Lid 3 De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat kinderen van werkende ouders recht hebben op gebruikmaking van diensten en voorzieningen voor kinderopvang waarvoor zij in aanmerking komen.

Artikel 19 – Geweld, mishandeling en verwaarlozing

Lid 1. De Staten die partij zijn, nemen alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen en maatregelen op sociaal en opvoedkundig gebied om het kind te beschermen tegen alle vormen van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling, mishandeling of exploitatie, met inbegrip van seksueel misbruik, terwijl het kind onder de hoede is van de ouder(s), wettige voogd(en) of iemand anders die de zorg voor het kind heeft.

Lid 2. Deze maatregelen ter bescherming dienen, indien van toepassing, doeltreffende procedures te omvatten voor de invoering van sociale programma's om te voorzien in de nodige ondersteuning van het kind en van degenen die de zorg voor het kind hebben, alsmede procedures voor andere vormen van voorkoming van en voor opsporing, melding, verwijzing, onderzoek, behandeling en follow-up van gevallen van kindermishandeling zoals hierboven beschreven, en, indien van toepassing, voor inschakeling van rechterlijke instanties.

Burgerlijk wetboek, deel 1

Artikel 1:255

1. De kinderrechter kan een minderjarige onder toezicht stellen van een gecertificeerde instelling indien een minderjarige zodanig opgroeit dat hij in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd, en:

- a. de zorg die in verband met het wegnemen van de bedreiging noodzakelijk is voor de minderjarige of voor zijn ouders of de ouder die het gezag uitoefenen, door dezen niet of onvoldoende wordt geaccepteerd, en
- b. de verwachting gerechtvaardigd is dat de ouders of de ouder die het gezag uitoefenen binnen een gelet op de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbaar te achten termijn, de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding, bedoeld in artikel 247, tweede lid, in staat zijn te dragen.

2. De kinderrechter kan een minderjarige onder toezicht stellen op verzoek van de raad voor de kinderbescherming of het openbaar ministerie. Tevens zijn een ouder en degene die niet de ouder is en de minderjarige als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt bevoegd tot het doen van het verzoek indien de raad voor de kinderbescherming niet tot indiening van het verzoek overgaat.

3. Indien de raad niet tot indiening van een verzoek tot ondertoezichtstelling overgaat nadat hij een verzoek tot onderzoek als bedoeld in artikel 2.4, eerste lid, van de Jeugdwet heeft ontvangen, deelt hij dit schriftelijk mee aan het college van burgemeester en wethouders dat het verzoek heeft gedaan. De burgemeester kan na ontvangst van die mededeling de raad voor de kinderbescherming verzoeken het oordeel van de kinderrechter te vragen of het noodzakelijk is de minderjarige onder toezicht te stellen van een gecertificeerde instelling. De raad voor de kinderbescherming die van de burgemeester zodanig verzoek ontvangt, vraagt binnen twee weken na de dagtekening van dat verzoek het oordeel van de kinderrechter of een ondertoezichtstelling van de minderjarige moet volgen. In dat geval kan de kinderrechter de ondertoezichtstelling ambtshalve uitspreken.

4. De kinderrechter vermeldt in de beschikking de concrete bedreigingen in de ontwikkeling van de minderjarige alsmede de daarop afgestemde duur waarvoor de ondertoezichtstelling zal gelden.

5. Indien het verzoek, bedoeld in het tweede lid, niet alle minderjarigen betreft over wie de ouders of de ouder het gezag uitoefenen, kan de kinderrechter dit op verzoek van de raad voor de kinderbescherming of ambtshalve aanvullen, en deze minderjarigen, mits aan de grond van het eerste lid is voldaan, eveneens onder toezicht stellen.

Artikel 1:258

De duur van de ondertoezichtstelling is, behoudens verlenging als bedoeld in artikel 260, ten hoogste een jaar. De duur van de voorlopige ondertoezichtstelling komt hierop niet in mindering.

Artikel 1:259

De kinderrechter kan de gecertificeerde instelling die het toezicht heeft, vervangen door een andere gecertificeerde instelling, op verzoek van de gecertificeerde instelling die het toezicht heeft, de raad voor de kinderbescherming, een met het gezag belaste ouder of de minderjarige van twaalf jaar of ouder.

Artikel 1:260

1. De kinderrechter kan, mits aan de grond, bedoeld in artikel 255, eerste lid, is voldaan, de duur van de ondertoezichtstelling telkens verlengen met ten hoogste een jaar.

2. De kinderrechter kan de ondertoezichtstelling verlengen op verzoek van de gecertificeerde instelling die het toezicht heeft. Indien deze gecertificeerde instelling niet tot een verzoek overgaat, zijn de raad voor de kinderbescherming, een ouder, degene die niet de ouder is en de minderjarige als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt en het openbaar ministerie bevoegd tot het doen van het verzoek.

Artikel 1:261

1. De kinderrechter kan de ondertoezichtstelling opheffen indien de grond, bedoeld in artikel 255, eerste lid, niet langer is vervuld.

2. Hij kan dit doen op verzoek van de gecertificeerde instelling die het toezicht heeft. Indien deze gecertificeerde instelling niet tot een verzoek overgaat, zijn de raad voor de kinderbescherming, een met het gezag belaste ouder of de minderjarige van twaalf jaar of ouder bevoegd tot het doen van het verzoek.

Artikel 1:265j

1. Indien de gecertificeerde instelling oordeelt dat niet-verlenging van de ondertoezichtstelling, bedoeld in artikel 260, tweede lid, of niet-verlenging van de machtiging tot uithuisplaatsing, bedoeld in artikel 265c, tweede lid, aangewezen is, doet zij hiervan tijdig doch uiterlijk twee maanden voor het verstrijken van de duur van de ondertoezichtstelling of machtiging tot uithuisplaatsing en onder overlegging van een verslag van het verloop van de ondertoezichtstelling of de uithuisplaatsing mededeling aan de raad voor de kinderbescherming.

2. De gecertificeerde instelling kan een uithuisplaatsing gedurende de termijn waarvoor zij is toegestaan beëindigen. De gecertificeerde instelling doet van het voornemen daartoe tijdig doch uiterlijk een maand voor het voorgenomen tijdstip van beëindiging en onder overlegging van een verslag van het verloop van de uithuisplaatsing, mededeling aan de raad voor de kinderbescherming.

3. Indien een ondertoezichtstelling met uithuisplaatsing twee jaar of langer heeft geduurd, gaat het verzoek tot verlenging van de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing van de gecertificeerde instelling vergezeld van een advies van de raad voor de kinderbescherming met betrekking tot de verlenging van die ondertoezichtstelling. De gecertificeerde instelling doet van het voornemen tot een voornoemd verzoek tijdig doch uiterlijk twee maanden voor het verstrijken van de ondertoezichtstelling mededeling aan de raad voor de kinderbescherming.

Jeugdwet

Artikel 3.2

1. Een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering wordt uitsluitend uitgevoerd door een gecertificeerde instelling.
2. Een gecertificeerde instelling biedt geen jeugdhulp aan.

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:12

1. Het bestuursorgaan stelt de klager schriftelijk en gemotiveerd in kennis van de bevindingen van het onderzoek naar de klacht, zijn oordeel daarover alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

(versie geldend van 01-01-2015 tot en met 28-07-2018)

Artikel 2

1. Een meldcode bevat ten minste de volgende elementen:
 - a. een stappenplan, inhoudende een omschrijving van de stappen voor het omgaan door professionals met signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
 - b. een toedeling van verantwoordelijkheden aan de diverse groepen medewerkers binnen de organisatie waar de meldcode wordt vastgesteld bij de stappen, bedoeld onder a, inclusief vermelding van degene die eindverantwoordelijk is voor de beslissing over het al dan niet doen van een melding;
 - c. specifieke aandacht, indien van toepassing, voor bijzondere vormen van geweld, die speciale kennis en vaardigheden van personeel vereisen;
 - d. indien sprake is van een op grond van artikel 7.1.1.2 van de Jeugdwet meldingsbevoegde instantie of functionaris, specifieke aandacht voor de mogelijkheid van het gebruik van de verwijsindex risicojongeren;
 - e. voor zover van toepassing instructies voor het uitvoeren van een kindcheck bij cliënten;
 - f. specifieke aandacht voor de wijze waarop professionals moeten omgaan met gegevens waarvan zij het vertrouwelijk karakter kennen of redelijkerwijs moeten vermoeden.
2. Het in het eerste lid, onder a, bedoelde stappenplan, bevat ten minste de volgende stappen:
 - a. het in kaart brengen van de signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling;
 - b. collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het AMHK of een deskundige op het gebied van letselduiding;
 - c. een gesprek met de cliënt;
 - d. het wegen van het risico op en de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en bij twijfel altijd raadplegen van het AMHK en;
 - e. beslissen: zelf hulp bieden of hulp organiseren dan wel het doen van een melding.